

ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นองค์การ
แห่งการเรียนรู้กับประสิทธิผลของ
โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม

● นางผาจิต ผาสุข

ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้กับประสิทธิผลของ
โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม
The Relationship between Being the Learning Organization and
the Effectiveness of Schools under Mueang Nakhon Phanom
Municipality

นางผาจิต ผาสุข
ผศ.ดร.วัลลภา ฉลากบาง
รศ.อนันต์ ปานสุขวัชร¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม และเปรียบเทียบตามสถานภาพ และขนาดของโรงเรียน ตลอดจนหาแนวทางพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้และแนวทางการยกระดับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๓๐ คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 30 คน และครูผู้สอน จำนวน 80 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย ด้านการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 47 □ 92 และด้านประสิทธิผลของโรงเรียน มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 39 □ ๑๐๐ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนมโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนมโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในด้านการคิดอย่างเป็นระบบ โดยผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นสูงกว่าครูผู้สอน ส่วนด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่

นักวิชาการ 6 กองการศึกษา เทศบาลเมืองนครพนม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน) ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน) ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 ในด้านงานวิชาการ และด้านงานกิจการนักเรียน ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน) การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้กับประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 8) การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนด้านที่ต้องพัฒนาประกอบด้วย ด้านทักษะส่วนบุคคล ด้านแบบแผนทางความคิด และด้านวิสัยทัศน์ร่วม ส่วนประสิทธิภาพของโรงเรียนด้านที่ต้องยกระดับประกอบด้วย ด้านงานธุรการ การเงินและพัสดุ ด้านงานบุคลากร ด้านงานอาคารสถานที่ และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอแนวทางพัฒนาไว้แล้ว

Abstract

This research was intended to study the relationship between learning organization and effectiveness of schools under Mueang Nakhon Phanom Municipality by comparing the status and school sizes, and find the ways to develop learning organization and effectiveness of schools under Mueang Nakhon Phanom Municipality. The samples used in this study consisted of 110 people included 30 school administrators and 80 teachers derived from Stratified Random Sampling. The tool used in data collection was a rating scale of questionnaire for learning organization and effectiveness of schools with the discrimination between .47 .92 and between .39 .91 respectively, and the reliability of .87. The statistics employed in data analysis included percentage, mean, standard deviation, t test, test and Pearson's simple correlation coefficient.

The results of this research were as follows: 1) The learning organization of schools under Mueang Nakhon Phanom Municipality in overall and individual aspects were at the high level. 2) The effectiveness of schools under Mueang Nakhon Phanom Municipality in overall and individual aspects were at the high level. 3) The learning organization of schools under Mueang Nakhon Phanom Municipality in the opinions of school administrators and teachers in overall aspects were not different. Considering in individual aspects, it was found that school administrators and teachers had the different opinions at .05 level of significance. The school administrators had higher opinions than those of the teachers in systematic thinking. The other aspects were not different. 4) The learning organization of schools under Mueang Nakhon Phanom Municipality in the opinions of school administrators and teachers who worked in different sized schools in overall and individual aspects were not different. 5) The effectiveness

of schools under Mueang Nakhon Phanom Municipality in the opinions of school administrators and teachers in overall and individual aspects were not different. 6) The effectiveness of schools under Mueang Nakhon Phanom Municipality in the opinions of school administrators and teachers who worked in different sized schools in overall aspects were not different. Considering in individual aspects, it was found that there were significantly different at .01 level in the aspects of academic and student activities. The other aspects were not different. The relationship between learning organization and effectiveness of schools under Mueang Nakhon Phanom Municipality had a positive correlation at .01 level of significance. 8) The researcher proposed the ways to develop learning organization of schools in the aspects of personal skills, thought patterns and shared vision. In addition, the effectiveness of schools for enhancing should be the aspects of administrative tasks, finance and ware affair, personal affair, building and environment affair, locality and community relationship.

บทนำ

ในปัจจุบันกระแสโลกาภิวัตน์ส่งผลกระทบให้ทุกองค์กรต้องมีปรับตัวเพื่อความอยู่รอดและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้นับเป็นความท้าทายสำหรับองค์กร ก่อให้เกิดทั้งโอกาสและข้อจำกัดต่อการดำเนินงาน และมีผลต่อความสามารถในการแข่งขัน ปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่ความสามารถในการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันใหม่ ๆ จึงอยู่ที่ความสามารถในการเรียนรู้ของบุคลากรในองค์กร หากบุคลากรขององค์กรได้มีการเรียนรู้ที่รวดเร็วกว่าย่อม่นำองค์กรไปสู่ความสามารถในการแข่งขันได้อย่างดี สุพรรณิ ภูลภา. : 6)

องค์การแห่งการเรียนรู้เป็นแนวคิดที่มีจุดเน้นที่การพัฒนาทรัพยากรบุคคลในองค์กรให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลาบุคลากรในองค์กรจะต้องมีความรู้ความสามารถและมีความเชี่ยวชาญอย่างแท้จริงโดยการมุ่งมั่นพัฒนาตนเอง เพิ่มพูนความรู้ และทักษะอย่างต่อเนื่องด้วยกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต การพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ ครอบคลุมตั้งแต่ระดับบุคคลจนถึงระดับองค์กรกล่าวคือจะต้องมีเป้าหมายและมีระบบงานในการพัฒนาผู้นำและบุคลากรทุกคนในองค์กร โดยการส่งเสริมและยกระดับการเรียนรู้ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม องค์การแห่งการเรียนรู้ยังสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 2550 □) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคนให้มีความสามารถในการเรียนรู้โดยสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและเรียนรู้เป็นกลุ่มจนติดเป็นนิสัยเพื่อไฝหาความรู้ไปตลอดชีวิต สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550 : 9

ดังนั้น องค์การแห่งการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นในองค์กรที่ต้องการอยู่รอดภายใต้สภาพแวดล้อมในยุคสมัยของโลกแบบโลกาภิวัตน์ ดังนั้น ผู้บริหารองค์กรจึงต้องเพียรพยายามที่จะพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยการกระตุ้นเร่งเร้าและจูงใจให้สมาชิกทุกคนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา การเรียนรู้ของบุคลากรจึงเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการอยู่รอดและการ

เจริญเติบโตขององค์กร ดังนั้น องค์กรจะต้องปรับเปลี่ยนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
จำเรียง วิยวัฒน์ และเบญจมาศ อ่ำพันธ์ 2540 : บทนำ)

โรงเรียนก็นับได้ว่าเป็นองค์กรการศึกษาที่มีหน้าที่บริการอย่างหนึ่ง เป็นองค์กรแรกที่จะต้องมีการจัดการ
การศึกษาในด้านของการสร้างความเป็นเลิศ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่
) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 2545 :) กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่
สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่
ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข เห็นได้ว่าโรงเรียนเป็นองค์กรทางการศึกษาที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของ
ประเทศชาติอย่างยิ่ง แต่โรงเรียนจะเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพได้อย่างไร ถ้าหากบุคลากรภายในองค์กรไม่มีการ
พัฒนา คือ ไม่มีการเรียนรู้ซึ่งกันและกันหรือไม่มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบที่ตรวจสอบและประเมินได้ การที่
โรงเรียนจะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ นั้น ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล บุคลากรภายในโรงเรียน
จะต้องมีการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่องและมีหน้าที่ตอบสนองความต้องการของผู้มาใช้บริการ โครงสร้างองค์กร
ของโรงเรียนจะต้องมีความยืดหยุ่น มีระบบสารสนเทศที่ทันสมัยรวดเร็ว สื่อสารได้ถูกต้อง ตลอดจนมีการทำงาน
เป็นทีม ลักษณะดังกล่าวเรียกว่า ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สุพรรณิ กุลภา. 2547 :

โรงเรียนที่มีประสิทธิผลหรือโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จต้องทุ่มเทความพยายามในทุกด้านจากบุคคล
ที่เกี่ยวข้อง ต้องมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจนและท้าทาย ต้องมีทรัพยากรที่เพียงพอและ
มีคุณภาพ ต้องมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรและการสอน เทคโนโลยี ต้องมีภาวะความเป็นผู้นำทั้ง
ผู้บริหารและคณะครูต้องมีบรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือและไว้วางใจซึ่งกันและกัน ความมีประสิทธิภาพของ
โรงเรียนเป็นผลสืบเนื่องจากการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ซึ่ง
ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นผู้นำที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง พัฒนาโรงเรียนจนเกิดผลสำเร็จ นำพาโรงเรียนไปสู่
ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ วิโรจน์ สารรัตน์ 2544 : 38)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้กับ
ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม แนวทางพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้และแนวทางการยกระดับ
ประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนมเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการปฏิบัติงานหรือพัฒนางานให้
บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

. เพื่อศึกษาระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมือง
นครพนม

เพื่อเปรียบเทียบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมือง
นครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน

. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัด
เทศบาลเมืองนครพนม

. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และแนวทางยกระดับประสิทธิผลของโรงเรียน
สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม

สมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัย ดังต่อไปนี้

. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม อยู่ใน
ระดับมาก

. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม ตามความ
คิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนจำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน แตกต่างกัน

การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนมมี
ความสัมพันธ์ในทางบวก

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัด
เทศบาลเมืองนครพนม ผู้วิจัยศึกษาองค์การแห่งการเรียนรู้ ตามแนวความคิดของ เซ็งเก้ (Senge, 2006 : 126-127) และประสิทธิผลของโรงเรียน ตามคู่มือการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการ
ปกครองท้องถิ่น (2549 : 29-57)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ

1.1 สถานภาพ แบ่งเป็น ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

1.2 ขนาดของโรงเรียน แบ่งเป็น ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ขนาดใหญ่พิเศษ

2. ตัวแปรตาม ประกอบด้วย

การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม ตาม
แนวความคิดของเซ็งเก้ (Senge, 2006) ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ด้าน ดังนี้ 1) การคิดอย่างเป็น
ระบบ 2) ทักษะส่วนบุคคล 3) แบบแผนทางความคิด 4) วิสัยทัศน์ร่วม และ 5) การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม

2 ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม ตามคู่มือการจัดการศึกษาของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2549 : 29-57) ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ 1) งาน
วิชาการ 2) งานกิจการนักเรียน 3) งานธุรการ การเงินและพัสดุ 4) งานบุคลากร 5) งานอาคารสถานที่และ
6) งานความสัมพันธ์กับชุมชน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม
ปีการศึกษา 2553 จำนวน 130 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน 30 คน และครูผู้สอน 100 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม ปีการศึกษา 2553 จำนวน 110 คน ได้มาด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ได้แก่ สถานภาพ และขนาดของโรงเรียน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม เพื่อขอความร่วมมือมายังผู้อำนวยการกองการศึกษา เทศบาลเมืองนครพนม ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 110 ฉบับ ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 110 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติดังนี้

- . สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย ความถี่และร้อยละ
- . สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้อกับคะแนนรวม ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน

2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน ใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบเอฟ และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน

สรุปผลการวิจัย

. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนมโดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก

. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านการคิดอย่างเป็นระบบ โดยผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นสูงกว่า

ครูผู้สอน เมื่อพิจารณาจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

. ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านงานวิชาการ และด้านงานกิจการนักเรียน

. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้กับประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนด้านที่ต้องพัฒนาประกอบด้วย ด้านทักษะส่วนบุคคล ด้านแบบแผนทางความคิดและด้านวิสัยทัศน์ร่วม ส่วนประสิทธิภาพของโรงเรียนด้านที่ต้องยกระดับประกอบด้วย ด้านงานธุรการ การเงินและพัสดุ ด้านงานบุคลากร ด้านงานอาคารสถานที่ และด้านงานความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอแนวทางพัฒนาไว้แล้ว

การอภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ดังนี้

1. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนมได้เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนการ จัดระบบบริหารจัดการ และแก้ไขปัญหาในโรงเรียนร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนความรู้โดยวิธีการต่าง ๆ อยู่เสมอ มีกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร สนับสนุนให้บุคลากรมีการระดมสมอง อีกทั้งส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพิ่มเติมอยู่เสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของคำนึ่ง ผุดผ่อง (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก ผลการศึกษาพบว่า การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม มีการวางแผนด้านการจัดทำเอกสารทางวิชาการ งานธุรการ การเงินและพัสดุ ครุภัณฑ์ อย่างครบถ้วน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบงานอย่างชัดเจน และมีการสร้างและบำรุงขวัญบุคลากร มีการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ นำผลการนิเทศมาใช้ปรับปรุงพัฒนางานด้านวิชาการอย่างต่อเนื่อง และให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ตลอดจนการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและองค์กรต่างๆ ในท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของสมบัติ บุญเกิด 2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนโดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก

. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม มีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มุ่งให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้มี

การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส เป็นธรรม และตรวจสอบได้ ดังนั้นการที่จะนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายของโรงเรียนได้นั้น ผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดเทศบาลเมืองนครพนมต้องมุ่งพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ต้องพัฒนาตนเอง และส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนได้รับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างหลากหลายในการพัฒนาตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณิ กุลภา 2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนตามการรับรู้ของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 20 ปี และมีประสบการณ์การทำงาน 20 ปีขึ้นไป มีการรับรู้ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่รวดเร็ว และทันสมัย อีกทั้งด้านสภาวะแวดล้อมและวัฒนธรรมต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อทุกโรงเรียน ดังนั้นทุกโรงเรียนต้องมีการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำโรงเรียนไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ อีกทั้งในการจัดการศึกษาในโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม ต้องผ่านการประเมินคุณภาพจากองค์กรภายนอก ทำให้ทุกโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาโรงเรียน ในทุก ๆ ด้าน เพื่อที่จะได้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของวิโรจน์ สารรัตนะ และอัญชลี สารรัตนะ) ได้ศึกษาปัจจัยทางการบริหารกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า การเปรียบเทียบระดับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และระดับพัฒนาปัจจัยทางการบริหาร ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ พบว่ามีระดับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม มีจุดมุ่งหมายหรือความต้องการความสำเร็จในการบริหารงานในโรงเรียนเช่นเดียวกัน ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการบริหารงาน คอยควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอน เพื่อให้โรงเรียนมีประสิทธิผลสูงขึ้น ซึ่งแสดงถึงศักยภาพในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนส่วน ครูผู้สอนมีบทบาทในการปฏิบัติงานตามคำสั่งของผู้บริหารโรงเรียน และปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนด้วย เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนโดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในการจัดการศึกษาในปัจจุบัน กระบวนการศึกษาและการหน่วยงานในระดับต่าง ๆ รวมทั้งสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม ต่างเห็นความสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะการนำเอาหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การกระจายอำนาจ และการประกันคุณภาพการศึกษา มาใช้ในการบริหารจัดการในโรงเรียน ส่งผลให้ผู้บริหารโรงเรียน ครู รวมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเกิดการตื่นตัวแสวงหาความรู้ ข่าวสาร แนวทางปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงเทคนิคในการบริหารงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของอนันต์ กตารัตน์ บทคัดย่อ) ได้ศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารที่ได้รับการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งให้สูงขึ้น ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร พบว่าโรงเรียนประถมศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีระดับประสิทธิผลการบริหารงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน

. การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม มีความสัมพันธ์ในทางบวก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนที่เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ในระดับมาก จะส่งผลให้ประสิทธิผลของโรงเรียนอยู่ในระดับมากเช่นกัน เพราะคุณลักษณะหรือองค์ประกอบของการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน ล้วนเพิ่มศักยภาพของครูผู้สอนและเมื่อครูผู้สอนมีศักยภาพเพิ่มขึ้น กล่าวคือ มีการคิดอย่างเป็นระบบ มีทักษะส่วนบุคคล มีแบบแผนทางความคิด มีวิสัยทัศน์ร่วมและมีการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ย่อมทำให้ประสิทธิผลขององค์การเพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว สอดคล้องกับงานวิจัยของปิยะ ทรัพย์สมบูรณ์ 2545 : บทคัดย่อ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่าโดยรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญที่สถิติที่ระดับ

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีแนวคิดเป็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนควรร่วมกันสร้างบรรยากาศองค์การแห่งการเรียนรู้และจัดระบบในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้อย่างจริงจังต่อเนื่องและยั่งยืน

สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาการบริหารโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์การดำเนินงานของสถานศึกษา โดยการบริหารแบบกระจายอำนาจเพื่อความสะดวกคล่องตัว เป็นอิสระตรงตามความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียคัดเลือกตัวแทนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม

2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม

3 ควรศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม

ควรศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม

ควรประเมินการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม

เอกสารอ้างอิง

- คำนึ่ง ผุดผ่อง. (). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา. (อัดสำเนา คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (). **แผนพัฒนาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ . กรุงเทพมหานคร**
- จำเรียง วัยวัฒน์ และเบญจมาศ อ่ำพันธุ์ (). **วินัย ประการพื้นฐานองค์กรการเรียนรู้. กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์เอ็กซูเปอร์เนท.**
- ปิยะ ทรัพย์สมบูรณ์. (). **ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร. (อัดสำเนา**
- วิโรจน์ สารรัตนะ และอัญชลี สารรัตนะ. (). **ปัจจัยทางการบริหารกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 4 กรุงเทพมหานคร : ทิพย์วิสุทธิ.**
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (). **โรงเรียนองค์กรแห่งการเรียนรู้กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีทางการบริหาร การศึกษา กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ**
- สุพรรณิ กลุภา. (). **ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย (อัดสำเนา**
- ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, กรม. (). **คู่มือแนวทางการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรุงเทพฯ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.**
- สมบัติ บุญเกิด. (). **ประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา. (อัดสำเนา**
- อนันต์ กตารัตน์. (). **ประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารที่ได้รับการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งให้สูงขึ้น ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏสกลนคร. (อัดสำเนา**
- Senge, P. (2006). **The Fifth Discipline: The 2rt and ractice of the earning rganization.** New York: Doubleday.

